

Dr. Arnold Csaba (1936–2022)

Dr. Arnold Csaba professzor, a hazai családorvoslás tudományos megalapozója 86 éves korában, hosszan tartó, súlyos betegségben 2022. augusztus 9-én elhunyt Budapesten. Családja, barátai, tanítványai és tisztelői 2022. augusztus 27-én kísérték utolsó útjára az Óbudai temetőben, ahol hamvait a szóróparcellában szórták szét. A megemlékezést egykori tanítványa, Balogh Sándor professzor tartotta.

Arnold Csaba 1936. október 13-án született Debrecenben. Orvosi tanulmányait a Debreceni Orvostudományi Egyetemen végezte. Már egyetemi tanulmányai során rektori elismeréssel is jutalmazott diákkori munkát végzett, elsősorban a mikrobiológia és a belgyógyászat érdekelte. Orvosdoktorrá 1962-ben avatták.

Friss diplomájával falusi körzetben helyezkedett el. A Nagykőröستől nem messze fekvő, Pest megyei Kocsérban felnőttek szűrővizsgálatával hívta fel magára a figyelmet, eredményeiről 1966-ban, a Pest Megyei Orvosnapokon számolt be. 1966-tól 2004-ig Budapest XVII. kerületében dolgozott körzeti orvosként.

Nagyon foglalkoztatta a kutatómunka. Érdeklődése mindinkább a magasvérnyomás-betegség, a szív- és a cukorbetegség gyógyító-megelőző ellátása felé irányult. 1970-től kezdve eredményeit folyamatosan előadásokban és publikációkban tette közzé. Rendszeresen szerepelt hazai orvostudományi kongresszusokon, többek között a Magyar Általános Orvostudományi Társaságok Egyesülete (MÁOTE) valamennyi országos és regionális rendezvényén.

1972–1973-ban körzetében elvégezte a 40 éven felüli lakosok komplex szűrését. Ennek több eleme (EKG-szűrés, a rizikóprofil feltérképezése, a cukorterheléssel egybekötött cukorbetegszűrés, az egyéni rizikó becslése, a meteorológiai érzékenység meghatározása) hazai viszonyok között úttörő munkának számított, illetve mint módszer először került alkalmazásra. Eredményeiből készítette kandidátusi értekezését, melyet 1980-ban védett meg.

Szűrővizsgálatait ezt követően is szorgalmasan végezte. Az 1980-as években érdeklődése a gondozás és az orvosi munka minőségének javítása, értékelése, a tapasztalatok gyakorlati hasznosítása irányába mozdult el. A cukorbeteg, a hipertóniások gondozásának hatékonyabbá tételéért nemcsak a praxisában, hanem több körzetben végeztek összehangolt kutatásokat. Kidolgozta az „Önvizsgálatok” módszerét, amelyet később a XVII. kerület valamennyi körzetében, az Országos Kardiológiai Intézet koordinálásával szervezett lakossági prevenció programjának részeként, az orvostovábbképzés hatékonyságának elemzésére is használtak. Részben ezen munkásságának elismeréseként „Érdemes orvos” kitüntetésben részesült.

1976-tól oktatott a Semmelweis Orvostudományi Egyetemen, és 1984-től vezette az Oktatási Csoportot, amely 1992-ben Családorvosi Tanszékké alakult. A tanszéket egyetemi tanárként nyugdíjba vonulásáig, 2002-ig vezette. Kidolgozta a családorvoslás graduális programját, a „családorvos rezidensi képzési programot”, a családorvosok átképzését, szakképzését, szakvizsgáját és a folyamatos továbbképzést. Ennek részeként több jegyzet, segédanyag készült el, továbbá az általa írt, illetve szerkesztett két könyv: „Családorvoslás” és „Családorvoslás a gyakorlatban”. Tudományos eredményei több mint 250 közleményben jelentek meg.

A MÁOTE-n kívül több hazai orvostársaságnak volt aktív szereplője, így többek között az EURACT-nak (Európai Oktató Családorvosok Akadémiája), a magyar és a nemzetközi Hipertónia Társaságnak, valamint az EDESG-nek (a cukorbetegség epidemiológiájával és prevenciójával foglalkozó európai tanácsadó testület). Szerkesztőbizottsági tagként dolgozott a *Medicus Universalis*, az *Orvosképzés*, a *Lege Artis Medicinae*, valamint az *Orvostovábbképző Szemle* folyóiratok szerkesztőségében. Több alkalommal publikált az *Egészségnevelés* és annak utódja, az *Egészségfejlesztés* szakfolyóiratokban is.

2022. szeptember 16-án a Semmelweis Egyetem Családorvosi Tanszéke alapításának 30. jubileumi kongresszusán szerettük volna köszönteni, de erre már nem kerülhetett sor; a Családorvosi Tanszék jubileumi ünnepségén késői utóda, Torzsa Péter tanszékvezető méltatta érdemeit. Magam külön is hálás vagyok azért, amit szakmai pályafutásomban, kandidátusi értekezésem elkészítéséért és körzeti oktató gyermekorvosi tevékenységem kiteljesítéséért tett.

Arnold Csaba professzor a családorvoslás hazai egyetemi oktatásának motorja volt, és kiemelkedő szerepet játszott a családorvoslás presztízsének megteremtésében. Emlékét kegyelettel megőrizzük.

Schmidt Péter dr.